

OBSAH III. DÍLU

- I. *HLAVNÍ MĚSTO BENGÁLSKA* 5
Služebnictvo v kalkutských hotelích. — Havrani a šakalové. — Černý chodník. — Posvátné krávy. — Býk, stejně oceňovaný jako člověk. — Sňatky dětí. — Ctitelé Šivovi a krvavé oběti „Černé“ bohyni Kali. — Strom-les. — Výroční slavnosti hadů. — Kalkutští sapwallové. — Fakir barvící víno a jeho zvláštní hry. — Co vytáhl z mé náprsní kapsy, takže jsem až uskočil vzad s větší částí obecnstva.
- II. *OTEC GANGES* 25
Jak se spí ve spacích vagonách indických. — Objevení se Gangu. — Posvátné město Benares. — Pravý a levý břeh svaté řeky. — Budha a jeho „Řeč pod stromem“. — Jarní slavnost Sivarat. — Plavba po Gangu. — Koupel poutníků. — Benareské paláce. — Vlny květů a plovoucí spálené mrtvoly. — Chrám zřícený v trosky. — Pohřební pocty svatého bramína. — Mohamedánský tenorista zpívá oslavné písně k poctě otce Ganga.
- III. *POSVÁTNÝ BENARES* 43
Téměř nahé ženy koupající se v Gangu. — Necudné fresky v pagodě. — Ženy ve skutečnosti a jak si je představovali hindostanští umělci. — Koupel vdov a jejich strašlivé sousedství. — „Chrám zlata“. — „Pramen moudrosti“. — Náboženská snášlivost fanatiků. — Bajadéry, které zde nikdo nenazývá bajadérkami. — „Chrám opic“. — Co pravil Mark Twain. — Musulmanský šofér a jeho boty. — Náboženská nenávisť, vykořisťovaná panovníky. — Ušlechtilá a nesnadná práce Gandyho. — Tolik Indií, kolik náboženství.
- IV. *OSTROV TAPROBANA* 60
Cesta do Dardžilingu. — Chladná Indie. — Majestátní podívaná na Himalaji, nazývanou nyní Everest. — Vystupujeme

z lodi v Démantovém zálivu. — Po druhé v tropickém moři. — Neštěstí hrdinného Ramy. — Jak mu král opic poskytl pomoc, sestrojil most z Indie na Ceylon a přešel po něm se vším čtyřrukým vojskem. — Ostrov Taprobana a jeho báječná bohatství. — „Hora Adamova“. — Velké hotely v Colombu. — „Půjďte, pane, na lov tygrů?“ — Ústřední třída a její mnohojazyčné přeměny. — Muži s účesem a v sukních. — Indové s portugalskými jmény. — Budhisté a brahmanisté. — Proč se Angličané starají o to, aby Hindostanci chodili nadále bosí.

V. *VNITŘNÍM CEYLONEM* 77

Ženy, které pracují na silnicích. — Pole v nížině ceylonské. — Čajové a skořicové plantáže. — Hroznýš poblíže automobilu. — Zoologická zahrada bez klecí. — Pravý tygr na cestě. — Horská květena. — Sloni, kteří orají. — Naše setkání s jedním z nich, poděšeným automobilem. — Vojenské použití slonů. — Zázračné zahrady peradenyjské. — Jezero v Kandy. — Chrám Budhova zubu. — Průvod slonů s božskými ostatky. — Arcibiskup goaský, portugalská inkvizice a posvátný zub. — Bezúčinnost násilných prostředků proti víře.

VI. *BOHATÁ BOMBAY* 92

Portugalci na pobřeží malabarském. — Albuquerque a jeho obrovské podniky. — Jak indické poklady rozebraly po celé století španělské krále, pány Ameriky. — Starobylé město Goa a tělo svatého Františka Xaverského. — Způsob, jak si opatřiti peníze, kterého používal guvernér Gov. — Bombay prodána Angličanům za deset liber ročně, které nebyly nikdy zaplaceny. — Kasty bombajské. — Bohatí kupci a jejich bazary. — Velký „krach“ bavlny. — Epidemie. — „Trh zlodějů“. — Ženy v klecích a mohamedánky, které se holí. — Konsul, který postoupil svůj dům v zahradě velmi staré nájemnici.

VII. *VELIKÝ MOGUL* 107

Cesta do Delhi. — Jeho nestarší dějiny. — Stodvacet šest kilometrů historických zřícenin. — Četná města, starší nežli Delhi. — Pověstný Timur-Lank. — Jindřich III. Kastilský vysílá poselství k Tamerlanovi. — Dvě pokřtěné odalisky. — Rui Gonzales de Clavijo a jeho cesta do Samarkandu. — Jeho vyprávění o „marfilech“, jinak slonech. — Prsten Tamerlanův a „metafor“ Clavijovy. — Velcí Mogulové, dědici Tamerlanovi. — Nejbohatší panovník světa. — Přenosné paláce Velikého Mogula a jeho karavany slonů a velbloudů, obtížené bohatstvím. — Trůn Královského páva a jiných šest trůnů. — Hory perel, diamantů, smaragdů a rubínů. — Pověstný brilliant „Veliký Mogul“. — Úpadek Delhi. — Loupežné vraždy, nařízené perským dobyvatelem. — Velcí Mogulové století XIX., pensionováni Angličany. — Bída dvora Delhi a směšné přežití bývalého „šťastného“ muže. — Poslední Veliký Mogul, dávající si potají platiti své dary.

VIII. *PALÁCE, POKLADY A HROBKY* 121

Přímé ulice v Delhi. — Hlučný život na hlavní třídě. — Bohatství a špína. — Klenotníci v Delhi a jejich zázračné vaky. — Obliba amerických peněz. — Velká mešita. — Palác-pevnost Velikých Mogulů. — Mramor vykládaný skvosty. — „Kdyby nebe někdy sestoupilo na svět, bylo by to zde . . .“ — Stopy loupežení. — Palác vyčištěný od Angličanů. — Útěk posledního Velikého Mogula. — Revoluce žoldnéřů. — Města, která jsou dědy Delhi. — Minaret Kutabský. — Mausolea na všech stranách. — Sloup dlouhý patnáct metrů. — Jak král Anang-Pal způsobil, že ztuhl had hříchu ve vnitru země, a pak mu dovolil, aby unikl.

IX. *TADŽ-MAHAL* 140

Šah-Džahan, Veliký Mogul podivuhodných staveb. — Bohatství paláce v Agře. — Mystický pomník lásky. — Historie Šah-Džahana a jeho manželky Arjumand-Banu. — Romantický konec císaře-umělce. — Bílá hora z mramoru nad hrobkou dvou milenců. — Zahrada Tadž-Mahalu za dne. — Bouřlivé město Sikandra a hrobka Akbara „Vítězného“. — Kouzelníci, kupci a fakirové před hotelovou terasou. — Tadž-Mahal za mléčného deště měsíční záře. — Vodní hlasy za noci. — Tento zázrak se bude opakovati i pro jiné po celá další staletí.

X. *VĚŽE MLČENÍ* 157

Parsové a jejich lakovaná mitra. — Posvátný oheň. — Magové Zarathustrovi a jejich očišťování. — Zahrada smrti. — Pocho-
vávání bez země. — Žraví supové. — Průvod „bíle oděných“. — Ostrov Elefanta a jeho podzemní chrámy. — Pomníky na Elloře, vyhloubené motykou. — Kmeny vrtající v horách.

XI. *ODJEZD Z INDIE* 168

Nalodění v Bombaji. — Omyl Kolumbův a američtí Indiáni, kteří nejsou Indy. — Radžové, jejich úpadek a nádhera. — Dělo, celé ze zlata. — Touha Hindostanců po třídních rozdílech. — Jejich nesčetné kasty. — Příšerný hlad v Indii. — Přehnané vegetariánství domorodců. — Mocní sikhové a hrdinský král lahorský. — Vracíme se k pohodlnému životu západnímu. — „Franconia“ vjíždí do Rudého moře, které jest intensivně modré. — Lodi s poutníky do Mekky. — Neviditelný déšť v Rudém moři a jeho fosforeskování.

XII. *KRAJ VŮNÍ* 181

„Nebeské země“. — Předhistorický „trojúhelník“. — Civilisace starobylých Hymiaritů čili Sabaů. — Balkis neboli Makeda, královna ze Sáby. — Jak její syn uloupil desky zákonů a odnesl je z Jerusalema do hlavního města habešského. — Legendy

o kraji Vúní. — Přístav sudanský. — Prodavači slonové kosti. — „Pojedte do Chartumu!“ — Ulice v Port-Sudanu. — Železnice pouští. — První gazely. — Sudanské vesnice. — Životopis napsaný ve tvářích ranami nožem. — Tajuplný Chartum.

XIII. *BÍLÝ A MODRÝ NIL* 197

Mohamed Ali, pokrokový tyran a jeho násilná civilisace. — Založení Chartumu. — Objevuje se Mahdi. — Válka dervišů. — Románový generál Gordon. — Pověstné obléhání Chartumu. — Strategická dráha z Port-Sudanu, která přemohla kalifát. — Mé jinošské vzpomínky na dobu Gordonovu. — Zříceniny Meroe. — Ethiopové na stanicích. — Karavany. — Osel a velbloud. — V Chartumu. — Muži v ženské košili. — Nájemné jachty pro lov hrochů a lvů na Bílém Nilu. — Po druhé slonová kost. — „Pojedte s námi do Omdurmanu!“ — Koptové. — Modrý Nil za noci. — Svěží hudba řeky.

XIV. *MĚSTO MAHDIHO* 215

Probuzení na oase. — Cestující harém. — Tábor, změněný v město. — Potomci Mahdistů. — Palác Kalifů. — Kulometry, landauer a piano dědice po Mahdim. — Hrob „Řízeného Bohem“. — Fantastické pojidání datlí. — Trh v Omdurmanu. — Ztrácím stopu po slonové kosti. — K egyptským hranicím přes poušť. — Pyramidy, které se mění v hory, a jezera, která neexistují. — Vlny písku. — Jak zmizel pluk egyptských vojáků. — Stanice beze jména. — Putování gazel za vodou. — Příchod k Nilu. — Bílý hotel o třech poschodích. — Působení vlhkého ovzduší. — Hotel, který odplouvá od břehu.

XV. *KOLOSY ABU-SIMBELSKÉ* 234

Probuzení před svítáním. — Ebenová zeď. — Vidíme první egyptský chrám za světla pochodní. — Svítání na Nilu. — Čtyři rudí obři se tyčí ve tmě. — Paprsek rodícího se slunce v nitru chrámovém. — Čtyři bohové tmavé svatyně. — Lži a přehnanosti Ramsesa II., nazvaného Řeky Sesostrisem Velikým. — Dějiny, ošálené tímto panovníkem. — Objevení se bakšišů. — Legendární obluda, která vrhne stříbrné peníze. — Plavba dolů po Nilu. — Planina, na které byli honěni jako zvěř nubijští otroci. — Felažky. — Účinky veliké nádrže filské. — Nilské divy. — Křišťálová hodina. — Nastává noc.

XVI. *JEZERO PHILAE* 251

Klasický Nil a mechanismus jeho zátop. — Národní slavnosti, když Nil počíná stoupati. — Přednosti a výhody veliké hráze assuanské, která tvoří jezero Philae. — Katarakty nilské neexistují. — Člun, veslaři-plavci a krásný fetiš-pěvec. — Starosti muslimských otců. — Egyptská práce ve sboru. — Potopené chrámy ostrova Philae. — Poměrně evropský ráz Assuanu. —

Domníváme se, že jsme již doma. — Strašlivé hrůzy egyptských ran. — Noc v Luxoru. — Konečně se setkávám s bohatstvím slonoviny a zbavuji se definitivně svých pochyb.

XVII. *THÉBY, MĚSTO SE STY BRANAMI* 268

Papyrus a lotos. — Memfis a Théby. — Faraonové Vysokého Egypta. — Théby, město celých set pylonů. — Nedostatek soukromých staveb v egyptských zříceninách. — Jak zde žije lid. — Lijáky, mnohem obávanější nežli zemětřesení. — Úpadek Théb, způsobený králi. — Skvělí dvořané faraonů. — Těsný spolek panovníků s kněžími. — Hůl, řídící žezlo egyptského života. — Nynější synové felahů. — Obdivuhodné sloupoví v Karnaku. — Jak vypadaly egyptské chrámy. — Opuštěnost Théb po dlouhá staletí. — Křesťanští poustevníci v Thebaidě. — Pokušení svatého Antonína. — Zříceniny Théb, oživené ďáblem. — Nová staletí opuštěnosti. — Republikánští vojáci tleskají nejužasnější dekoraci světové.

XVIII. *ÚDOLÍ KRÁLŮ* 287

Théby na levém břehu. — Čtyři kilometry hrobů. — Mrtvola a její „dvojník“. — Jak balsamovači připravovali mumie. — Architektura podzemních hrobek. — Úskoky stavitelů, aby zmatli zloděje hrobů. — Jídlo mrtvého a jeho „dvojníka“. — Egyptané připojují duši k dvěma bytostem, uzavřeným ve hrobce. — Soud Osiridův a váhy, kterými se odvažují duše. — První pojem pekla a očištění. — Intelektuelní aristokracie, střežící tajemství jednobožství. — Údolí králů. — Snobismus, čekající před branou faraonů a oděný podle módy. — Hrobka otce Ramsesova. — Amenofis II. jest nucen denně přijímati celé davy neuctivých cestovatelů. — Strašlivé mumie se zrzavými vlasy. — Kolosy Memnonovy, které nikdy nepředstavovaly tuto mythologickou osobu. — Proč jim dali toto jméno, a hu-dební pozdrav Memnonův matce. — Orání velbloudem a oslem. — Co mi řekl majitel tohoto zvláštního spřežení.

XIX. *PYRAMIDY A SFINX* 306

Zříceniny memfidské. — Velbloudi pro fotografování. — „Konečně tě vidím!“ — Pyramidy v Gizeh. — Jiné, starší pyramidy. — Sfinx a její hádankovitý obličej. — Vstupujeme tam, kde nás obklopuje tajemství, spící v našem nitru. — Nejvzdálenější starobylost těchto pomníků. — Velmi vzdálená civilizace, která stvořila toto dílo. — Různé trvání egyptských židovských dějin. — Nemožnost umístiti dějiny egyptské do dějin židovských. — Pyramidy, olupované po tisíce let. — Neužitečnost těchto pyšných památek. — Dvě legendy o třetí pyramidě. — Nitokris, kráska s růžovými tvářemi. — Krvesmilství faraonská. — Jak se Nitokris pomstila za manžela a pak sama se zabila. — Kurtisána Rodopis. — Její povýšení za faraonku pro paprový sandál. — Román, starší sestra dějepisu.

XX. MUSEUM V KAHÝŘE 325

Jak vznikla egyptologie. — Mladý Champollion a pověstný kámen z Rosetty. — Objevy Mariettovy. — Práce Masperovy. — Egyptská polychromie. — Šedesát staletí uzavřeno v bílém paláci. — Skulptura, překonávající malby. — Jediné náboženství egyptské nikdy neexistovalo. — Nekonečná pestrost bohů a náboženství. — Bohové vítězící nebo upadající podle politických osudů města, kde se zrodili. — Posvátná zvířata. — Složitý a odporující si život Egyptanů, neprávem pokládaných za nehybný národ. — Vědecké tajemství kněží. — Hromosvody na chrámech. — Návrat k radosti života po periodě thébské. — Mumie Ramsesa II. a jeho mladého otce. — Jak Sesostris povstal z mrtvých po třech tisících pěti stech letech a vyděsil musejní zřízence tak, jak se jakživi nevydělali.

XXI. UNIVERSITA V EL-AZHARU 343

Křesťanská manželka Mohamedova. — Jakobiti a Byzantinci. — Arabové se zmocnili velmi lehce Egypta. — Založení Kaira, nazývaného po celý středověk Babylonem. — Saladin a Saracénové. — Definitivní zkáza Memfidy. — Moderní Egyptané. — Krátké sukně podle evropské módy a harémový plášť. — Podezřelé ulice arabského Kaira. — Citadela. — Universita v El-Azharu. — Absolutní svoboda studentů a profesorů. — Musulmani ze všech zemí. — Chudoba studentů v El-Azharu. — Budoucí agitátoři pro islam. — Cvičení, předčítaná s kolébáním těla. — Fanatický průvodce. — Ani knihovnu, ani knihy! — Neočekávaná prosba ze sboru budoucích theologů. — Hněv a omstychtivost mého průvodce.

XXII. KONEC CESTY 362

Úrodná půda v nilské deltě. — Alexandrie. — Zmizelé pomníky. — Co znamenala Alexandrie v duševním životě světa. — Alexandrijští židé. — Olupování egyptských mumií ve středověku. — Maso z mumií jako evropský lék. — Výroba falešných mumií. — Středozevní moře. — Neapolské ostrovy, které náleží do okruhu španělských dějin. — Kópule svatého Petra. — Rozloučení proti Monte Carlu. — Snil jsem o své cestě kolem světa? — Zavazadla, která budí úžas a smích. — Náměstí u Kasína. — Vše jest stejné. — Zvědavost a otázky. — Sestavuji konečný účet toho, co jsem viděl na své cestě.